

Censorernas värderande uttryck i bedömningen av goda studentuppsatser

Sofia Stolt

Finska, finskugriska och nordiska institutionen
Helsingfors universitet
sofia.stolt@helsinki.fi

I Finland avslutar alla gymnasieelever sin skolgång genom att avlägga studentexamen. I denna examen ingår provet i modersmål och litteratur som det enda obligatoriska provet av minst fyra, vilket precis som de övriga proven bedöms centralt av censorer efter att inledningsvis bedömts av den egna läraren. De svenskspråkiga censorerna läser ofta provtexterna tillsammans och kan, ifall de är osäkra eller oense i sin slutliga bedömning, uttrycka sina åsikter om texten och kommunicera med varandra bl.a. genom skriftliga kommentarer.

Syftet med min pågående forskning är att ta reda på hur censorer uttrycker sig i sina kommentarer kring goda och utmärkta texter och genom censorernas respons se ifall deras uttryck kan bekräftas i de nya bedömningskriterierna som används för provet i modersmål.

Jag kommer i detta föredrag att presentera vilka värderande uttryck censorerna använder i sina kommentarer vid bedömningen av goda studentuppsatser. Teoretiskt utgår jag från den systemisk-funktionella lingvistik och appraisalteorin för att kategorisera de olika sätt på vilka censorerna uttrycker sina värderingar och attityder om texten.

Genom appraisalteorins tre delsystem *attityd*, *dialogicitet* och *gradering* visar censorerna sin uppskattning eller inställning till texten eller delar av den. De använder värderande uttryck som "Älskar ordet pimsar" eller "Trots allt ganska tunn" och de graderar också sina åsikter, ofta i en dialog med en annan censor, t.ex. genom att skriva "Men är den inte för ensidig för ett e?" och "Möjligen" eller "Instämmer!".

Referenser

- Berg Nestlog, Ewa (2009): *Perspektiv i elevtexter: Skriftligt argumenterande i grundskolans mellanår*. Licentiatavhandling. Växjö universitet: Institutionen för humaniora.
- Holmberg, Per & Karlsson, Anna-Malin (2006): *Grammatik med betydelse: en introduktion till funktionell grammatik*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Martin, Jim R & White, Peter R.R. (2005): *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. Hampshire/New York: Palgrave Macmillan.
- Wiksten Folkeryd, Jenny (2006): *Writing with an Attitude. Appraisal and student texts in the school subject of Swedish*. (Studia Linguistica Upsaliensia 5.) Uppsala: Acta universitatis Upsaliensis.